

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Української медичної
стоматологічної академії

І.П.Кайдашев

**ВИСНОВОК ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА
ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ
за результатами фахового семінару при Українській медичній
стоматологічній академії щодо попередньої експертизи дисертаційної
роботи аспіранта очної (денної) форми навчання
ТАРАШЕВСЬКОЇ ЮЛІЇ ЄВГЕНІЇВНИ
за темою: «ОБГРУНТУВАННЯ РЕКОНСТРУЙОВАНОЇ
ТЕЛЕСКОПІЧНОЇ ФІКСАЦІЇ ЗНІМНИХ ЗУБНИХ ПРОТЕЗІВ
(КЛІНІКО - ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ)»
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю
221 – Стоматологія
(протокол № 7 від «15» червня 2020 року)**

Голова засідання: д. мед. н., професор Каськова Людмила Федорівна

Секретар засідання: к. мед. н. Ляховська Анастасія Віталіївна

Присутні: проректор з наукової роботи, д. мед. н., професор Кайдашев І. П., професор д. мед. н., Нідзельський М.Я. д. мед. н., професор Аветіков Д. С., д. мед. н., професор Дмитренко М. І., д. мед. н., професор Король Д. М., д. мед. н., професор Куроєдова В. Д., д. мед. н., професор Скрипникова Т.П., д. мед. н., професор Ніколішин А. К., д. мед. н., професор Новіков В. М., д. мед. н., професор Петрушанко Т. О., д. мед. н., професор Рибалов О. В., д. мед. н., професор Смаглюк Л. В., д. мед. н., професор Силенко Ю. І., д. мед. н., професор Ткаченко І. М., д. мед. н., професор Ткаченко П. І., д. мед. н., к. мед. н. доцент Кузь Г. М., аспірант Силенко Б. Ю., аспірант Силенко Г. М., здобувач Животовський І. В.

Всього присутніх: 22 особи.

Порядок денний:

Попередня експертиза дисертаційної роботи аспіранта очної (денної) форми навчання кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів ортопедів Української медичної стоматологічної академії Тарашевської Юлії Євгеніївни на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 221 – Стоматологія.

Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради факультету післядипломної освіти Української медичної стоматологічної академії (протокол № 2 від «31» жовтня 2016 року).

Дисертація виконана на базі Української медичної стоматологічної академії.

Науковий керівник: д. мед. н., професор Нідзельський Михайло Якович.

Рецензенти:

- д. мед. н., професор Силенко Юрій Іванович, що має 3 наукових публікації, опублікованих за останні п'ять років, за науковим

напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача, з яких 1 публікація у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus; не входив до складу разових спеціалізованих рад більше восьми разів протягом останнього року та не входить до числа близьких осіб здобувача; здобув ступінь доктора медичних наук більш ніж за п'ять років до моменту створення одноразової ради із захисту кандидатських дисертацій на присвоєння звання доктора філософії.

- к. мед. н., доцент Кузь Гельфіра Маліківна, що має 3 наукових публікації, опублікованих за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача, з яких 1 публікація у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus; не входила до складу разових спеціалізованих рад більше восьми разів протягом останнього року та не входить до числа близьких осіб здобувача; здобула ступінь кандидата медичних наук більш ніж за п'ять років до моменту створення одноразової ради із захисту кандидатських дисертацій на присвоєння звання доктора філософії.

- **Слухали:** доповідь аспіранта Тарашевської Юлії Євгеніївни.

Вельмишановна пані головуєча, вельмишановні члени фахового семінару, вельмишановні присутні!

Потреба в ортопедичній допомозі в Україні, по відновленню дефектів зубних рядів складає 70-95%. Найбільш доцільною системою фіксації на сьогодні вважається телескопічне з'єднання. Але й ця система не є бездоганною через ряд факторів.

Проблема фіксації знімних протезів з телескопічною системою кріплення залишається до кінця не вирішеною, перш за все через недоліки конструкцій самих телескопічних систем. Тому, пошук покращення фіксуючих властивостей телескопічних з'єднань залишається актуальним.

Такий стан речей дав нам можливість запропонувати нове технічне рішення, побудоване на використанні іншого фізичного явища - реологічних властивостей матеріалів, тобто на відміну від використання фізичного явища тертя, пропонується використовувати еластичну деформацію матеріалу.

Метою роботи було підвищення ефективності ортопедичного лікування хворих із дефектами зубних рядів частковими знімними пластинковими протезами з використанням телескопічної системи фіксації власної конструкції.

Завданням наукових досліджень було розробити систему телескопічного з'єднання з використанням пружно-еластичних властивостей матеріалу та на підставі експериментальних і клінічних досліджень провести оцінку ефективності протезування ЧЗПП з використанням запропонованої нами телескопічної системи фіксації в порівнянні з класичними (циліндричною та конусною) системами фіксації;

Робота умовно розділена на 3 етапи: 1-й етап – Пошук еластичних матеріалів для запропонованої системи з'єднання. 2-й етап – Параметричні дослідження в експерименті. 3-й етап - Клінічні дослідження - обґрунтування дієздатності та ефективності запропонованої системи фіксації

Для виконання 1-го (пошукового) етапу та параметричних досліджень 2-го етапу в експерименті були використані 9 наявних у ортопедичній стоматології еластичних матеріалів-представників різного технологічного призначення: базових та корегуючих відбиткових матеріалів; підкладкових; базисних термопластів; пластифікованих полівінілів.

Дослідження (згідно угоди про співпрацю) проводили на кафедрі медичної фізики УМСА з використанням: стандартизованих опорних елементів – патриць; деформаційної установки МРК-1 та самописця КСП-4, мікрометра МК 0-25; електричного термомістоleta; мультиметра ДТ 700С. Та розробленого нами Трибометра і розрахункової формули зношування.

На пошуковому етапі визначали пружні властивості еластичних матеріалів (за Юнгом в мегапаскалях МПа); І визначення ретенційних зусиль (в Ньютонах Н).

Встановлено, що діапазон пружних властивостей наявних еластичних матеріалів, які використовуються в ортопедичній стоматології складає ~ від 1,0 до 1000,0 МПа (модуль Юнга);

Встановлено, що такий діапазон пружності може забезпечити ретенційні зусилля телескопічного з'єднання в межах від 3,23 Н до 102,45 Н (при потребі 3-8 Н).

Встановлено, що при циклічному навантаженні ($n=10\ 000$), що відповідає 4-5 років користування знімними протезами, зношуваність для циліндричної системи склала 74,89 - 75,32%; для конусної системи – 66,56 - 69,67%; для пружно – еластичної (Malaxil) 2,34-3,02%, (UfiGel P) 1,59 - 1,6%, (Полівініл) 1,59 – 1,6%, тобто зношуваність пружно-еластичного з'єднання в 20-25 разів відбувається повільніше, в порівнянні з циліндричною та конусною системами.

Доведено, що запропонована пружно-еластична система з'єднання активно не діє на опорний зуб у стані спокою, але може забезпечувати необхідні властивості під час функції.

Встановлена пряма залежність між тороїдальним заглибленням патриці, пружністю еластичного матеріалу і ретенційною спроможністю з'єднання і навпаки.

Встановлено доцільність використання «закритої системи» матриці для надійної адгезії пружно-еластичного матеріалу в ній.

Встановлено що зусилля роз'єднання всіх телескопічних систем завжди більше ніж зусилля з'єднання. За нашими розрахунками: - для циліндричної системи на 15,4%; - для конусної на 7,4%; - для запропонованої нами системи на 12,4%.

Розроблено медико - технічні вимоги до еластичних матеріалів для пружно-еластичного телескопічного з'єднання.

Створено розрахункову математичну модель, безпосередньо для запропонованої системи з'єднання, яка дала можливість створити комп'ютерну графіку, а також може бути використана для спеціалізованої 3D програми.

Таким чином, в результаті проведених 1370 експериментальних досліджень доведена дієздатність і можливість використання в клініці запропонованої нами конструкції телескопічного з'єднання.

Для клінічних досліджень було відібрано – 49 пацієнтів

I-й та II клас дефектів зубних рядів за Кенеді, не менше 2-х опорних зубів або коренів на верхній, або нижній щелепах;

Відібрані пацієнти методом рандомізації були розподілені на 3 групи: 2 контрольні «А» і «Б» та досліджуваної «В».

Групу А (14 пацієнтів), запротезовані ЧЗПП з циліндричною системою.

Групу Б (15 пацієнтів), запротезовані ЧЗПП з конусною системою.

У групу В входили 20 пацієнтів, що були запротезовані ЧЗПП з пружно-еластичною системою фіксації з використанням Малаксилу (n=9) та з використанням Уфі гелю (n=11). Під час клінічного дослідження були використані наступні методики: Загально клінічні (візуальні та інструментальні); Періотестометрія опорних зубів; Клініко-лабораторні (рентгенологічні - index Fuch F.); Клініко-функціональні (жувальна проба Рубінова; адаптація Курляндського); Індексні (проба Шиллера-Писарева; розмірні корекції); Лонгітюдні (опитувальник ОНІР - 14).

Аналіз динаміки періотестометрії дозволив виявити, що зменшення рухливості опорних зубів через 6 місяців відбулось у всіх підгрупах.

Найкращі показники періотестометрії опорних зубів у віддаленому періоді, через 12 міс. спостереження було відмічено при використанні ЧЗПП з пружно-еластичною фіксацією.

У хворих з пружно-еластичною системою фіксації при оцінці індексу Фукса показники практично не відрізнялися один від одного до та через 1

рік після протезування та склали $0,60 \pm 0,03$ и $0,55 \pm 0,03$ балів, що не є статистично значущими.

На підставі проведеного нами дослідження у віддалені терміни (1 рік) можна відмітити, що використання запропонованої нами телескопічної системи фіксації дозволяє досягти кращого відновлення жувальної ефективності - 72%, ніж у циліндричної - 56%; конусної - 64%. Це свідчить про кращу фіксацію та стабілізацію, а виходячи з цього, і про кращу адаптацію до протезів, виготовлених із використанням пружно-еластичної системи фіксації.

Самий короткий адаптаційний період спостерігався в групі В, як при первинному лікуванні ($9,5 \pm 0,5$ днів) так і повторному лікуванні ($6,7 \pm 0,4$ днів).

Дослідження стану слизової оболонки протезного ложа за Шиллером-Писаревим, після проведеного ортопедичного лікування показали, що запальні процеси ясен були найбільш виражені через 1 добу після здачі протезів у всіх пацієнтів. Через 7 діб відмічалось покращення у всіх групах, через 1 місяць при використанні циліндричної системи фіксації запальні процеси ясен спостерігалися у 2 пацієнтів; - при використанні конусної системи фіксації 2 пацієнти, а при використанні пружно-еластичної системи фіксації 1 пацієнт. Через 6 та 12 місяців проба була негативною у всіх групах.

Найнижча динаміка відновлення якості життя за опитувальником ОНП-14 спостерігалася у пацієнтів з циліндричною фіксацією. Найкраща динаміка була у пацієнтів з пружно-еластичною фіксацією відповідно.

Отже, пружно-еластична система фіксації дозволяє знизити різноманітні ускладнення до мінімуму, не травмувати опорні зуби, скоротити терміни адаптації до протезів і сповільнити атрофічні процеси в тканинах протезного ложа під базисами ЧЗПІ.

На висновках і практичних рекомендаціях дозволять не зупинятись
ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

1. Актуальність теми.

Досі залишається актуальною проблема ефективного й естетичного лікування хворих із частковою вторинною адентією знімними протезами. Важливе місце при цьому посідає питання їх утримання в порожнині рота пацієнта. Саме ефективне утримання забезпечує добрі функціональні якості протеза, швидку адаптацію пацієнта до нього і збереження опорних зубів.

У наш час, для фіксації таких протезів у порожнині рота використовуються різноманітні механічні фіксуючі системи: кламерні, замкові, телескопічні та інші.

Основним недоліком при використанні кламерів є те, що вони призводять до патологічної рухливості опорних зубів з подальшою їх втратою та не забезпечують естетичний вигляд протезування.

Застосування замкових кріплень при кінцевих дефектах викликають несприятливий «консольний ефект», що діє на опорні зуби .

Серед відомих видів фіксації знімних протезів особливе місце займає телескопічна система. Це зумовлено тим, що за використання такої конструкції жувальний тиск передається в основному відповідно до поздовжньої осі зуба, що є найбільш вигідним для періодонта і стабілізації збережених зубів; забезпечуються гігієнічні й естетичні можливості. Телескопічні фіксатори, що використовуються в стоматології, поділені на три системи: циліндрична, конусна і з використанням додаткових елементів. У цих системах проблема терміну витривалості та зношуваності фрикційних властивостей телескопічних з'єднань важлива для забезпечення надійного фіксаційного ефекту протезів, бо послаблення фіксації змінює перерозподіл функціонального навантаження між опорними зубами і протезним ложем, що може призвести до втрати зубів.

Тому, пошук покращення фіксуючих властивостей телескопічних з'єднань залишається актуальним.

2. Тема дисертації на здобуття наукового ступеня доктор філософії затверджена на засіданні вченої ради факультету післядипломної освіти

Української медичної стоматологічної академії (протокол № 2 від «31» жовтня 2016 року).

3. Зв'язок теми із державними або галузевими науковими програмами та планами робіт установи. Дисертаційна робота виконана в рамках науково-дослідної роботи кафедри післядипломної освіти лікарів стоматологів-ортопедів Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава) за темою: «Вплив стоматологічних конструкцій й матеріалів на протезне поле та адаптаційні властивості організму», № державної реєстрації 0116U004188 ІН.02010824. Автор є виконавцем окремого фрагмента.

4. Особистий внесок здобувача у дисертації. Дисертаційна робота є самостійним науковим дослідженням. Автором особисто проведено моніторинг відомих фундаментальних та періодичних наукових видань із досліджуваної теми, систематизовано інформаційно-патентний пошук.

Дисертантом виконано узагальнення основних теоретичних та практичних положень власної наукової роботи, аргументовано вибір експериментальних та клінічних методів дослідження. За консультативної підтримки наукового керівника сформульовані мета та завдання, основні положення, написані такі розділи дисертації: «Аналіз та узагальнення результатів дослідження», «Висновки» та «Практичні рекомендації». У публікаціях, надрукованих у співавторстві, основні ідеї та матеріали належать дисертанту.

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій. У роботі дисертант вирішувала ряд завдань, а саме – розробити систему телескопічного з'єднання з використанням пружно-еластичних властивостей матеріалу; на підставі фізико-механічних експериментальних досліджень провести порівняльну оцінку ефективності запропонованого нами телескопічного з'єднання із класичними (циліндричною та конусною) системами; на основі вивчення фізико-математичних показників розробити математичну модель взаємодії телескопічних систем з'єднання; провести порівняльну оцінку клініко-

функціональних досліджень ефективності запропонованої нами телескопічної системи фіксації часткових знімних пластинкових протезів із класичними (циліндричною та конусною) системами; за результатами комплексного дослідження довести роботоспроможність телескопічної фіксації власної конструкції.

Основні наукові положення, розроблені автором, обґрунтовані достатнім обсягом фактичного матеріалу. Всього обстежено 49 соматично здорових людей (21 чоловіка та 28 жінок) віком від 45 до 70 років, пацієнтів було розподілено на 3 клінічні групи: у групу А входили 14 чоловік, що були запротезовані частковими знімними пластинковими протезами з циліндричною системою фіксації; у групу Б входили 15 чоловік ті, що були запротезовані частковими знімними пластинковими протезами з конусною системою фіксації.

У групу В входили 20 чоловік ті, що були запротезовані частковими знімними пластинковими протезами з пружно-еластичною системою фіксації з використанням Малаксилу 9 чоловік та з використанням Уфі гелю 11 чоловік. Застосовані дисертантом методи обстеження пацієнтів є загальноприйнятими, інформативними, визнаними у теоретичній та практичній медицині, адекватними поставленій у роботі меті, задачам. Ретельна статистична обробка фактичного матеріалу переконливо свідчить про достовірність отриманих результатів, а їх обговорення, висновки та практичні рекомендації дозволяють стверджувати про достатній рівень обґрунтованості сформульованих автором наукових положень, які доповідались на численних науково-практичних форумах різного рівня.

6. Характеристика первинної документації. Первинний матеріал представленої дисертації складається з двох частин:

- матеріалу експериментальної частини: протоколів визначення модуля пружності (модуль Юнга) (9 шт.), протоколи визначення силових параметрів при з'єднанні та роз'єднанні «патриці-матриці» (9 шт.), протоколи визначення силових параметрів при декомпресійному з'єднанні та

роз'єднанні «патриці-матриці» (9 шт.), протокол ретенційної взаємодії «патриця-матриця» в телескопічному з'єднанні циліндричної форми (1 шт.), протокол визначення ретенційної взаємодії «патриця-матриця» в телескопічному з'єднанні конусної форми (1 шт.), протокол визначення ретенційної взаємодії «патриця-матриця» в телескопічному з'єднанні тороїдальної форми (1 шт.), протокол визначення зношуваності циліндричної системи з'єднання (1 шт.), протокол визначення зношуваності конусної системи з'єднання (1 шт.), протокол визначення зношуваності та адгезії пружно-еластичної системи з'єднання (відкритий варіант), (закритий варіант) Malaxil (2 шт.), протокол визначення зношуваності та адгезії пружно-еластичної системи з'єднання (відкритий варіант), (закритий варіант) Сошт-Трай-Шітс (2 шт.), протокол визначення зношуваності та адгезії пружно-еластичної системи з'єднання (відкритий варіант), (закритий варіант) Ufi Gel P (2 шт.), протоколи визначення ретенційних параметрів пружно-еластичного телескопічного з'єднання Malaxil (4 шт.), протоколи визначення ретенційних параметрів пружно-еластичного телескопічного з'єднання Ufi Gel P (4 шт.), протоколи визначення ретенційних параметрів пружно-еластичного телескопічного з'єднання Сошт-Трай-Шітс (4 шт.);

- матеріалу клінічної частини: журнал реєстрації тематичних пацієнтів (1 шт.), амбулаторні карти тематичних пацієнтів (49 шт.), інформаційні згоди пацієнтів (49 шт.), протоколи досліджень періотестометрії (49 шт.), протоколи рентгенологічних досліджень (49 шт.), ортопантомограма (87 шт.), прицільна рентгенограма (68 шт.), протоколи жувальної проби за Рубіновим (49 шт.), протоколи проведення проби Шиллера-Писарева та кількість корекцій (49 шт.), протоколи визначення якості життя, пов'язаного зі стоматологічним здоров'ям (ОНІР – 14) (49шт.).

7. Заключення комісії з питань етики. Комісія з етичних питань та біоетики Української медичної стоматологічної академії (протокол №179 від 28.01.2020 р.) вважає, що дисертація Тарашевської Юлії Євгеніївни на тему «Обґрунтування реконструйованої телескопічної фіксації знімних зубних

протезів (клініко-експериментальні дослідження)» відповідає всім етичним вимогам, принципам Гельсінської декларації, прийнятої Генеральною асамблеєю Всесвітньої медичної асоціації (1997-2000р.), Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину (1997р.), відповідним положенням ВООЗ, Міжнародної ради медичних наукових товариств, Міжнародного кодексу медичної етики (1983р.), повністю виключає обмеження інтересів хворого і нанесення шкоди його здоров'ю та всім етичним вимогам.

8. Наукове значення роботи. Вперше науково обґрунтована розроблена телескопічна фіксація, яка базується на використанні реологічних властивостей матеріалів, що забезпечує надійне утримання часткових знімних протезів у порожнині рота.

Встановлено, що діапазон пружних властивостей наявних еластичних 1,15 до 4,11 МПа (модуль Юнга). Встановлено, що такий діапазон пружності може забезпечити ретенційні зусилля телескопічного з'єднання в межах від 3,23 Н до 4,63 Н (при потребі 3-8 Н).

Встановлено, що при циклічному навантаженні ($n=10\ 000$), що відповідає 4-5 років користування знімними протезами, зношуваність для циліндричної системи склала 74,89 -75,32%; для конусної системи – 66,56 - 69,67%; для пружно – еластичної (Malaxil) 2,34-3,02%, (UfiGel P)1,59 - 1,6%, тобто зношуваність пружно-еластичного з'єднання в 20-25 разів відбувається повільніше, в порівнянні з циліндричною та конусною системами, підтвердивши тим самим існування іншого (реологічного) процесу;

Доведено, що запропонована пружно-еластична система з'єднання активно не діє на опорний зуб у стані спокою, але може забезпечувати необхідні властивості під час функції.

Встановлена пряма залежність між тороїдальним заглибленням матриці, пружністю еластичного матеріалу і ретенційною спроможністю з'єднання і навпаки.

Встановлено доцільність використання «закритої системи» матриці для надійної адгезії пружно-еластичного матеріалу в ній.

Встановлено що зусилля роз'єднання всіх телескопічних систем завжди більше ніж зусилля з'єднання. За нашими розрахунками: - для циліндричної системи на 15,4%; - для конусної на 7,4%; - для запропонованої нами системи на 12,4%.

Визначені медико - технічні вимоги до еластичних матеріалів для пружно-еластичного телескопічного з'єднання.

Вперше науково обґрунтована можливість використання оригінальної телескопічної системи фіксації власної розробки, яка підтверджується клінічними дослідженнями, що забезпечує надійну та атравматичну фіксацію ЧЗПП у порожнині рота. Виявлено, що через рік користування протезами показники жувальної ефективності у пацієнтів із запропонованою системою фіксації склали 72,5% (малаксил); 72,61% (уфі гель) у порівнянні з циліндричною (56,17%) та конусною (65,29%) системи. За показниками періотестометрії, зниження рухливості опорних зубів у віддалений період після протезування найбільше виявилось у групі пацієнтів із пружно-еластичною системою фіксації. Аналіз одержаних результатів рентгенологічних досліджень ч/з рік свідчить, що при використанні різних систем телескопічних з'єднань відмічається статистично достовірне зниження висоти міжальвеолярних перегородок поєднаних зі ступенем резорбції альвеолярної кісткової тканини. При вивченні адаптаційного періоду після ортопедичного лікування з різними системами фіксації з'ясувалося, що найбільш тривалий адаптаційний період був зафіксований у пацієнтів з циліндричною та конусною системою фіксації, а саме у пацієнтів, які протезувалися повторно ($15,2 \pm 0,8$ днів), відповідно ($14,5 \pm 0,7$ днів). Самий короткий адаптаційний період спостерігався в групі пацієнтів з пружно-еластичною фіксацією, як при первинному лікуванні ($6,7 \pm 0,4$ днів) так і повторному лікуванні ($9,5 \pm 0,5$ днів). Дослідження стану слизової оболонки протезного ложа за Шиллером-Писаревим, після проведеного ортопедичного лікування знімними протезами з різними системами фіксації показали, що запальні процеси ясен були найбільш виражені через 1 добу після

користування протезами у більшості пацієнтів, як при первинному, так і повторному ортопедичному лікуванні ЧЗПП. Через 7 діб відмічалось покращення у всіх групах, через 1 місяць при використанні циліндричної системи фіксації запальні процеси ясен спостерігалися у 21,4% пацієнтів; при використанні конусної системи фіксації 20% пацієнтів, а при використанні пружно-еластичної системи фіксації лише – 14,2%. Через 6 та 12 місяців після В результаті клінічних досліджень встановлено, що якість лікування ЧЗПП з різними системами телескопічного з'єднання була позитивною, але набуття цієї позитивності у пружно-еластичної системи фіксації відбувається краще та швидше від циліндричної та конусної систем фіксації.

9. Відповідність вимогам до оформлення дисертації. Дисертаційна робота Тарашевської Юлії Євгеніївни на тему «Обґрунтування реконструйованої телескопічної фіксації знімних зубних протезів (клініко-експериментальні дослідження)» повністю відповідає вимогам до оформлення, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40, зокрема вона містить основні структурні елементи (титульний аркуш, анотацію, зміст, основну частину, список використаних джерел). Обсяг основного тексту дисертації відповідає пунктам 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013р. №567. Дисертація викладена на 304 сторінках і складається із анотації, змісту, переліку умовних скорочень, вступу, огляду літератури, опису матеріалів та методів дослідження, двох розділів власних експериментальних і клінічних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел, додатків. Список літератури складається складається 226 першоджерел (25 сторінки), з них 135 кирилицею та 91 – латиною. Робота ілюстрована 30 таблицями, та 52 рисунками.

10. Практичне значення роботи. Розроблена та запропонована для практичного використання нова конструкція телескопічного з'єднання, а також технологія виготовлення часткових знімних пластинкових зубних протезів з телескопічною системою фіксації власної конструкції, яка забезпечує стабільність фіксації, функціонально-естетичну придатність та біотолерантність при довготривалому користуванні в порожнині рота. Скорочує терміни адаптації до них, і, відповідно, досягається більш швидке покращення якості життя пацієнтів після ортопедичного втручання.

Результати дисертаційної роботи зафіксовані в 30 актах впровадження:

- в учбовий процес кафедр стоматологічних факультетів Української медичної стоматологічної академії, Тернопільського державного медичного університету імені І. Я.Горбачевського, Івано-Франківського національного медичного університету;
- в лікувальну роботу кафедри стоматології НПО ІФНМУ, кафедри стоматології післядипломної освіти ІФНМУ, кафедри післядипломної освіти лікарів стоматологів-ортопедів, кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології, кафедри ортопедичної стоматології з імплантологією УМСА;
- в практику охорони здоров'я КП «Полтавський обласний центр стоматології – стоматологічна клінічна поліклініка», Центру стоматології університетської клініки ІФНМУ, стоматологічний відділ університетської клініки Тернопільського державного медичного університету, КЛПЗ «Чернігівська обласна стоматологічна поліклініка», Кременчуцька стоматологічна поліклініка №3, у виробництво приватного підприємства «МІКС-Лаб» м. Полтави.
- а також 8 найменувань внесені до інформаційної збірки «Переліку наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я України».

11. Повнота опублікування результатів дисертації. Результати Тарашевської Юлії Євгеніївни на тему «Обґрунтування реконструйованої телескопічної фіксації знімних зубних протезів (клініко-експериментальні дослідження)» опубліковані у відповідності до вимог, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06.03.2019 №167. За матеріалами дисертації опубліковано 37 наукових праць, з яких: 3 статті у наукових фахових виданнях, затверджених МОН України; 1 публікація у науковому періодичному виданні наукометричної бази Scopus; отримано 14 патентів України на корисну модель; 8 наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я України; опубліковано 11 тез у матеріалах науково-практичних конференцій. Опубліковані праці охоплюють всі розділи дисертації.

12. Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертаційного дослідження представлені у вигляді доповідей на міжнародних, всеукраїнських науково-практичних форумах, конференціях, зокрема, на науково-практичній конференції з міжнародною участю «Мультидисциплінарний підхід в лікуванні ортодонтичних пацієнтів» (м. Полтава, 2015); науково-практичній конференції лікарів-інтернів, магістрів та клінічних ординаторів «Актуальні питання клінічної медицини» (м. Полтава, 2016); Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених «Медична наука в практику охорони здоров'я» (м. Полтава, 2016); Науково-практичній конференції з міжнародною участю «Комплексний підхід до реабілітації стоматологічних хворих у сучасних умовах» (м. Полтава, 2016); обласній науково-практичній конференції «Сучасні досягнення та перспективи розвитку хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії» (м. Полтава, 2017); Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених «Медична наука в практику охорони здоров'я» (м. Полтава, 2017); науково-практичній конференції з міжнародною участю

«Стоматологічна наука і практика на Слобожанщині: історія, надбання і перспективи розвитку» (м. Харків, 2017); II Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи» (м. Полтава, 2017); науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання післядипломної медичної освіти та клінічної медицини» (м. Полтава, 2018); Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених «Медична наука в практику охорони здоров'я» (м. Полтава, 2019).

13. Особистий внесок здобувача до наукових праць.

1. Тарашевська Ю.Є. Експериментальне обґрунтування переваг запропонованої телескопічної системи з'єднання. Вісник проблем біології і медицини. Полтава, 2018. Вип.4, том 1(146). С.194 – 197. *(Здобувач в експерименті вивчила діаграму складових елементів телескопічних систем з'єднання, написання статті).*
2. Тарашевська Ю.Є., Шиян Є.Г. Різноманіття і принципи взаємодії подвійних коронок телескопічного з'єднання. Український стоматологічний альманах. Полтава, 2019. №2. С. 49-54. *(Здобувач здійснила аналітичний огляд літератури, написання статті).*
3. Тарашевська Ю.Є. Класичні та сучасні системи телескопічного з'єднання. Актуальні проблеми сучасної медицини. Полтава, 2019. Т.19, В. 2 (66) С. 241-246. *(Здобувач здійснила аналіз та узагальнення наукової літератури з проблем фіксації телескопічних коронок, написання статті).*
4. Modeling the telescopic connection device of rainbow muscle proteses / Yu. Ye. Tarashevsk. Wiadomosci Lekarskie. 2020. Vol. 73 (4). P. 751-754. *(Здобувач провела розробку пристрою конусної моделі з'єднання та аналізу його фізичних особливостей роботи, написання статті).*
5. Спосіб фіксації знімних пластинкових протезів: патент України на корисну модель №103561 МПК А61С 13/225/ М.Я. Нідзельський, Ю.Є.

Линник, Є.Г. Шиян; заявл.02.06.2015; опубл. 25.12.2015, бюл. №24. 4с.
(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук)

6. Телескопічне кріплення знімних протезів: патент України на корисну модель № 116414 МПК А61С 13/00 / Ю.Є. Линник, Є.Г. Шиян, М.В. Семеняка; заявл. 10.10.2016; опубл. 25.05.2017, бюл №10. 5 с. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

7. Телескопічна зубна коронка: патент України на корисну модель № 118487 МПК А61С 5/30 / Ю.Є. Линник, Д.В. Лічман; заявл.6.03.2017; опубл. 10.08.2017, Бюл.№15. 5 с. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

8. Телескопічна зубна коронка: патент України на корисну модель №118566 МПК А61С5/30 / Ю.Є. Линник, Н.В. Цветкова ; Заявл.20.03.2017; Опубл. 10.08.2017, Бюл.№15. 5 с. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

9. Телескопічне кріплення знімних протезів: патент України на корисну модель №119770 МПКА61С 13/00 / М.Я. Нідзельський, Ю.Є. Линник, М.В. Семеняка; заявл.03.04.2017; опубл. 10.10.2017, бюл.№19. 7 с. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

10. Телескопічна система фіксації знімних часткових протезів: патент України на корисну модель №120618 МПК А61С13/00 / Ю.Є. Линник, М.В. Семеняка; заявл.26.05.2017; опубл. 10.11.2017, Бюл.№21. 6 с. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

11. Телескопічна система фіксації знімних часткових протезів: патент України на корисну модель №128155 МПКА61С 13/00 / Ю.Є. Тарашевська, Є.Г. Шиян, О.В. Макаренко; заявл.23.02.2018; опубл. 10.09.2018, бюл.№17. 8

с. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

12. Телескопічне кріплення знімних протезів: патент України на корисну модель №128156 МПКА61С 13/00 / Ю.Є. Тарашевська, Є.Г. Шиян, М.Я. Нідзельський; заявл.23.02.2018; опубл. 10.09.2018, бюл.№17. 6 с. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

13. Стабілізуюче телескопічне з'єднання знімних протезів: патент України на корисну модель №134353 МПК А61С13/00 / В.М. Дворник, Ю.Є. Тарашевська, О.В. Нестеренко; заявл. 17.12.2018; опубл. 10.05.2019, Бюл.№9. 6 с. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

14. Телескопічна зубна коронка: патент України на корисну модель № 118565 МПК А61С 5/30 / Ю.Є. Линник, Є.Г. Шиян; заявл.20.03.2017; опубл. 10.08.2017, Бюл.№15. 4 с. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

15. Комбіноване телескопічне з'єднання: патент України на корисну модель №137581 МПК А61С13/00, А61С 13/277 / Ю.Є. Тарашевська, Є.Г. Шиян, І.М. Семеняка; заявл.19.04.2019; опубл.25.10.2019, Бюл.№20. 4 с. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

16. Спосіб зношуваності матеріалів в умовах телескопічного з'єднання: патент України на корисну модель № 139053 МПК G01N 3/56 / Ю.Є. Тарашевська, Є.Г. Шиян, О.В. Макаренко; заявл.11.03.2019; опубл.26.12.2019, Бюл.№24. 5 с. *(Здобувач розробила спосіб зношуваності матеріалів в умовах телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

17. Трибометр: патент України на корисну модель №139987 МПК G01N 3/56 / Автори: Ю.Є. Тарашевська, Є.Г. Шиян, В.І. Макаренко; заявл.02.07. 2019; опубл. 10.02.2020, Бюл.№3. 8 с. *(Здобувач розробила пристрій для*

зношуваності матеріалів в умовах телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).

18. Телескопічна коронка з «періодонтом»: патент України на корисну модель №139988 МПК А 61С 13/00, А 61С 13/277 / Ю.Є. Тарашевська, Є.Г. Шиян, І.М. Семеняка; заявл.19.04. 2019; опубл. 10.02.2020, Бюл.№3. 7 с. *(Здобувач удосконалила та обґрунтувала систему телескопічного з'єднання, провела патентний пошук).*

19. Телескопічна система фіксації / Ю.Є. Шиян, Є.Г. Шиян. Перелік наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я. Київ, 2015, (Випуск 1), Том 2. Реєстр. №496/1/14. *(Здобувач удосконалила та обґрунтувала систему телескопічного з'єднання, впровадила в медичну науку у сферу охорони здоров'я).*

20. Спосіб фіксації знімних пластинкових протезів / Нідзельський М.Я., Линник Ю.Є., Шиян Є.Г. Перелік наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я. Київ, 2017, (Випуск I), Т.2. Реєстр. №406/3/16. *(Здобувач удосконалила та обґрунтувала систему телескопічного з'єднання, впровадила в медичну науку у сферу охорони здоров'я).*

21. Телескопічне кріплення знімних протезів / Нідзельський М.Я., Линник Ю.Є., Семеняка М.В. Перелік наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я. Київ, 2019, (Випуск 5), Реєстр. №360/5/18. *(Здобувач удосконалила та обґрунтувала систему телескопічного з'єднання, впровадила в медичну науку у сферу охорони здоров'я).*

22. Телескопічне кріплення знімних протезів / Линник Ю.Є., Шиян Є.Г., Семеняка М.В. Перелік наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я. Київ, 2019, (Випуск 5), Реєстр. №361/5/18. *(Здобувач удосконалила та*

обґрунтувала систему телескопічного з'єднання, впровадила в медичну науку у сферу охорони здоров'я).

23. Телескопічна система фіксації знімних часткових протезів / Линник Ю.Є., Семеняка М.В. Перелік наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я. Київ, 2019, (Випуск 5), Реєстр. №362/5/18. *(Здобувач удосконалила та обґрунтувала систему телескопічного з'єднання, впровадила в медичну науку у сферу охорони здоров'я).*

24. Телескопічна зубна коронка / Линник Ю.Є., Лічман Д.В. Перелік наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я. Київ, 2019, (Випуск 5), Реєстр. №363/5/18. *(Здобувач удосконалила та обґрунтувала систему телескопічного з'єднання, впровадила в медичну науку у сферу охорони здоров'я).*

25. Телескопічна зубна коронка / Линник Ю.Є., Шиян Є.Г. Перелік наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я. Київ, 2019, (Випуск 5), Реєстр. №364/5/18. *(Здобувач удосконалила та обґрунтувала систему телескопічного з'єднання, впровадила в медичну науку у сферу охорони здоров'я).*

26. Телескопічна зубна коронка / Линник Ю.Є., Цветкова Н.В. Перелік наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я. Київ, 2019, (Випуск 5), Реєстр. №365/5/18. *(Здобувач удосконалила та обґрунтувала систему телескопічного з'єднання, впровадила в медичну науку у сферу охорони здоров'я).*

27. Линник Ю.Е., Шиян Е.Г. Усовершенствование системы телескопической фиксации съёмных пластиночных протезов. Интегративная медицина в челюстно-лицевой хирургии и стоматологии: сборник трудов научно-практической конференции с международным участием «Паринские

чтения 2014» (Минск, 10-11 апреля 2014) Издательский центр БГУ, 2014. С. 449-451. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*

28. Линник Ю.Е. Усовершенствование системы телескопической фиксации частичных съёмных пластиночных зубных протезов. Материалы 69 научной конференции студентов-медиков с международным участием «Вопросы современной медицинской науки» (Самарканд, 3-4 апреля 2015). Самарканд, 2015, Т. 1. С. 114-114. *(Здобувач удосконалила обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*

29. Линник Ю.Е., Шиян Е.Г. Приоритетность телескопической фиксации при протезировании частичными пластиночными зубными протезами. Обеспечение демографической безопасности при решении актуальных вопросов хирургической стоматологии и челюстно-лицевой хирургии: сборник трудов Национального конгресса с международным участием «Паринские чтения 2016» (Минск, 5-6 мая 2016) . Минск, Издательский центр БГУ ,2016. С. 434-437. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*

30. Линник Ю.Є. Альтернативний пошук фіксації часткових знімних зубних протезів. Актуальні питання клінічної медицини: тези доповідей науково-практичної конференції лікарів-інтернів, магістрів та клінічних ординаторів 25 травня 2016 року. Полтава, 2016. С. 58-59. *(Здобувач здійснила аналіз та узагальнення наукової літератури щодо пріоритетних розробок покращення фіксуючих властивостей телескопічного з'єднання, написання тез).*

31. Линник Ю.Є., Шиян Є.Г. Фізико-матиматичне обгрунтування телескопічної системи фіксації. Сучасні погляди на актуальні питання теоретичної, експериментальної та практичної медицини: збірник наукових праць з актуальних проблем медицини, стоматології (Харків, 25 листопада

2016). Харків, 2016. С. 139-141. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, написання тез).*

32. Линник Ю.Є., Шиян Є.Г. Фізико-механічне обгрунтування фіксації знімних протезів із застосуванням телескопічної системи власної конструкції. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Медична наука в практику охорони здоров'я» (Полтава, 9 грудня 2016 року) Полтава, 2016. С.12-13. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, написання тез).*

33. Шиян Є.Г., Линник Ю.Є., Роговий С. І. Поліпшення травлення їжі та телескопічна фіксація зубних протезів. Матеріали XXIV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2017. Вип. 24. С.382-388. *(Здобувач удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, клінічно оцінила ефективність ортопедичного лікування пацієнтів, написання тез).*

34. Линник Ю.Є., Шиян Є.Г. Аналітичний огляд застосування знімних протезів із телескопічною фіксацією. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю "Стоматологічна наука і практика на Слобожанщині: історія, надбання і перспективи розвитку" (Харків, 5-6 жовтня 2017). Харків, 2017. С.79- 82. . *(Здобувач здійснила аналіз та узагальнення наукової літератури щодо пріоритетних розробок покращення фіксуєчих властивостей телескопічного з'єднання, написання тез).*

35. Линник Ю.Є. Інтеграційні аспекти конструкції протезу подвійних коронок з додатковими ретенційними елементами. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Медична наука в практику охорони здоров'я» (Полтава, 17 листопада 2017) Полтава, 2017. С.12- 13. *(Здобувач здійснила аналіз та узагальнення наукової літератури щодо пріоритетних розробок покращення фіксуєчих властивостей телескопічного з'єднання, удосконалила та обгрунтувала систему телескопічного з'єднання, написання тез).*

36. Тарашевська Ю.Є. Порівняльна характеристика ретенційних зусиль телескопічних систем фіксації (експериментальні дослідження). Dynamics of the development of world science. Abstracts of the 1st International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2019. Pp. 254-264. *(Здобувач провела експериментальні дослідження ретенційних взаємодій телескопічного з'єднання, написання тез).*
37. Тарашевська Ю. Є., Шиян Є.Г. Характер ретенційних зусиль телескопічного з'єднання (Експериментальні дослідження). Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Медична наука в практику охорони здоров'я» (Полтава, 22 листопада 2019) Полтава, 2019. С.10- 12. *(Здобувач провела експериментальні дослідження ретенційних взаємодій запропонованого телескопічного з'єднання, написання тез).*

14. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Тарашевської Юлії Євгенівни на тему «Обґрунтування реконструйованої телескопічної фіксації знімних зубних протезів (клініко-експериментальні дослідження)» відповідає спеціальності 221 – Стоматологія.

15. Характеристика здобувача, його творчий шлях у науці, ступінь його наукової зрілості тощо. За період навчання в аспірантурі здобувач набула теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії в Українській медичній стоматологічній академії зі спеціальності 221 – Стоматологія. Здобувач підготувала дисертацію у вигляді кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконану нею особисто, що містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для стоматології та підтверджуються документами (первинною документацією),

що засвідчують проведення цих досліджень здобувачем, свідчать про особистий внесок здобувача в науку та її наукову зрілість.

16. Результати перевірки на наявність неправомірних запозичень.

Українська медична стоматологічна академія має внутрішню систему перевірки академічних текстів на наявність запозичень. Академічні тексти перевіряються на основі Положення «Про порядок перевірки у Українській медичній стоматологічній академії текстових документів – магістерських, кандидатських і докторських дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність плагіату», що базується на чинному законодавстві України.

Публікації та дисертаційна робота Тарашевської Юлії Євгеніївни на тему «Обґрунтування реконструйованої телескопічної фіксації знімних зубних протезів (клініко-експериментальні дослідження)» не містила виявлених текстових та інших запозичень.

ПОСТАНОВИЛИ:

Дисертаційна робота Тарашевської Юлії Євгеніївни на тему «ОБҐРУНТУВАННЯ РЕКОНСТРУЙОВАНОЇ ТЕЛЕСКОПІЧНОЇ ФІКСАЦІЇ ЗНІМНИХ ЗУБНИХ ПРОТЕЗІВ (КЛІНІКО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ)» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 221 – Стоматологія, виконана при науковому керівництві професора Нідзельського Михайла Яковича, є завершеною, кваліфікованою і самостійною, виконаною на сучасному науково-методичному рівні науково-дослідницькою працею. Отримані нові обґрунтовані результати, сукупність яких розв'язують важливе наукове завдання – підвищують ефективність ортопедичного лікування частковими знімними протезами з реконструйованою телескопічною фіксацією. За актуальністю теми, обсягом досліджень, викладеним в роботі матеріалом, обґрунтованістю та об'єктивністю висновків, науковою новизною і практичним значенням

рекомендації дисертація відповідає вимогам, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.19 р. № 167 стосовно дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії та може бути поданою до спеціалізованої вченої ради.

**Голова засідання,
завідувачка кафедри дитячої терапевтичної
стоматології з профілактикою
стоматологічних захворювань,
д. мед. н., професор**

Л. Ф. Каськова

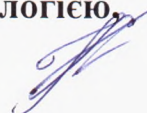
Рецензенти:

**професор кафедри
післядипломної освіти лікарів -стоматологів,
д. мед. н., професор**

Ю. І. Силенко

**завідувач кафедри
ортопедичної стоматології з імплантологією,
к. мед. н., доцент**

Г. М. Кузь